ידו על כתף חבירו. דלא מטלטלי מקלות: גלוסטרא. דתנן רבי יהושע אומר נגר שיש בראשו גלוסטרא ר' יהושע אומר שומטה מפתח זה ותולה בחבירו. ואע"ג דלריך לגופו לתלותו בחבירו ולטוענה בו שומטו ע"י גרירה אבל טלטול גמור לא ואע"פ שמלאכתו להיתר לא שרי ליה לצורך גופו: מדוכה הא דאמרן. לעיל אע"ג דשנייה רבא לעיל מחמה לגל ואבני שנייה לצורך מקומו שיוויי דחיקי נינהו אלא קודם התרת כלים נשנו: קנים טעמא מאי. מסדרין אותם במערכה: משום איעפושי. דלא סמכינן אגיפא ומשום ההוא פורתא שהישנה מתעכבת בלא קנים מלילי שבת לשבת והחדשה משבת למוצ"ש לא מיעפשי: בדר"א. מניח ידו על כתף חבירו: שאינה מעורבת. שהרבה בתים פתוחים לה ולא עירבו דכלים ששבתו בבתים אסור להוליאן לחצר וששבתו בחצר מותר לטלטלן בחצר שהחצר כולו רשות לעצמו הוא והבתים מיוחדים לכל אים בימו: תוך הפתח. שנטל הנגר משם: וקא מטלטל מנא דבית בחצר. הלכך שומטה אין דטלטול מן הבל היא אבל טלטול גמור לא: מדוכה רבי נחמיה היא. דאמר[ה] ובעירובין (דף לה.) אפילו עלית ואפי' תרווד אין ניטלין אלא לצורך משמש המיוחד: מתני' ח"ג במתניתין כל הכלים ניטלין לצורך בו: גמ' מאי לצורך ומאי שלא לצורך אמר רבה בר'. לצורך דשרי תנא קמא הייט דבר שמלאכתו להיתר ומטלטלו לצורך גופו: שלא לצורך דבר שמלאכתו להיתר. ומטלטלו שלא לצורך גופו אבל צריך למקומו: ודבר שמלאכתו לאיסור לצורך גופו. הוא דאיתמרי אם צריך לו למלאכת היתר אבל שלא לצורך גופו ואע"ג דלריך למקומו לא ורבה לטעמייה דאמר לעיל (דף קכב:) גבי קורנס של נפחים נמי מותר לצורך גופו: א"ל רבא בר' אלא אמר בר'. ולרבא דמוקי אליבא דרבי נחמיה דלצורך גופו ולצורך מקומו מותר ע"כ האי לצורך גופו כגון שזה המשמיש מיוחד לו דתניא לקמן בפרק חבית (דף קמו.) רבי נחמיה אומר אפילו תרווד ואפילו עלית אין ניטלין אלא לצורך משמישן ולצורך מקומו נמי ולרבא לצורך גופו ומשמישו דמי ולרבה לצורך גופו הוא דשרי רבי נחמיה ודוקא למשמיש המיוחד לו ובין לרבה ובין לרבא דוקא דבר שמלאכתו להיתר אבל דבר שמלאכתו לאיסור אפילו לצורך גופו לא שרי רבי נחמיה דהאי לצורך גופו לאו משמיש המיוחד לו הוא דהא מיוחד למלאכת איסור: לרבה אליבא דרבי נחמיה. דאמר דבר שמלאכתו להיתר לצורך מקומו לא: הני קערות. לאחר אכילה היכי מטלטל להו לסלקן מלפניו: ואם לאו אין מטלטלין אותה. בשלמא לרבה כגון דאין לריך לגופה [אלא למקומה] אלא לדידך אמאי: וכן בדלת. אוקימנא במסכת בילה וכן הדלת אין סומכין בנקעת וביו"ט קיימי: והא בקעת ביו"ט מלאכתה להיתר היא. דלהסקה חזי וקיימא וקאסר לטלטלה לצורך גופו למלאכה אחרת וכל שכן לצורך מקומה: ומשני התם (ג) טעמא כיון דבשבת אסור דהא בקעת בשבת מלאכתה לאיסור היא ביום טוב נמי אסור גזירה י"ט אטו שבת: משילין פירות דרך ארובה ביום טוב. בהדיא תנן אבל לא בשבת פירות הסטוחים על הגג לייבשן ולאה גשמים ממשמשים ובאין משילן לאדך דרך ארובת הגג דלא טריחא מילתא דנופלין מאליהן אלמא דלא גזרינן ופרכינן ומי לא גזרינן והתנן אין בין כו': לא קשיא הא. דתנן משילין דשרי טירחא ביו"ט משום איבוד ממון רבי יהושע היא שהתיר להעלות בהמה בהערמה מן הבור: והא. דתנן אין בין כו' ר"א היא: דאפשר בהערמה. דמיחזי כמאן דעביד לצורך יו"ט אבל גבי משילין דליכא הערמה לדמויי להתירא לא: אין

ידו על כתף חבירו ויד חבירו על כתיפו ותולה ומפשיט גלוסטרא דתנן[ו] אנגר שיש בראשו גלוסטרא ר' יהושע אומר שומטה מן פתח זה ותולה בחבירו בשבת ר' טרפון אומר הרי הוא ככל הכלים ומיטלטל בחצר מדוכה הא דאמרן אמר רבה ממאי דילמא לעולם אימא לך לאחר התרת כלים נשנו קנים טעמא מאי משום איעפושי בהאי פורתא לא מיעפש מקלות אפשר כר' אלעזר גלוסטרא כדרבי יצאי דאמר רבי יצאי בחצר שאינה מעורבת עסקינן רבי יהושע סבר תוך הפתח כלפנים דמי וקמטלטל מנא דבתים בחצר ור' טרפון סבר תוך הפתח כלחוץ דמי ומנא דחצר בחצר קא מטלטל מדוכה ר' נחמיה היא: מתני' [ב]כל הכלים ניטלין לצורך ושלא לצורך [ג]ר' נחמיה אומר אין ניטלין אלא לצורך: גמ' מאי לצורך ומאי שלא לצורך אמר [ג]רבה לצורך דבר שמלאכתו להיתר לצורך גופו שלא לצורך דבר שמלאכתו להיתר לצורך מקומו ודבר שמלאכתו לאיסור לצורך גופו אין לצורך מקומו לא ואתא רבי נחמיה למימר ואפילו דבר שמלאכתו להיתר לצורך גופו אין לצורך מקומו לא אמר ליה רבא לצורך מקומו שלא לצורך קרית ליה אלא אמר רבא [ד]לצורך דבר שמלאכתו להיתר בין לצורך גופו בין לצורך מקומו שלא לצורך ואפי' מחמה לצל [ד]ודבר שמלאכתו לאיסור לצורך גופו ולצורך מקומו אין מחמה לצל לא ואתא רבי נחמיה למימר ואפילו דבר שמלאכתו להיתר לצורך גופו ולצורך מקומו אין מחמה לצל לא יתיב רב ספרא ורב אחא בר הונא ורב הונא בר חנינא ויתבי וקאמרי לרבה אליבא דרבי נחמיה הני קערות היכי מטלטלינן אמר להו רב ספרא מידי דהוה אגרף של רעי אמר ליה אביי לרבה למר אליבא דרבי נחמיה הני קערות היכי מטלטלינן להו אמר ליה רב ספרא חברין תרגמה מידי דהוה אגרף של רעי איתיביה אביי לרבא[ז] מדוכה אם יש בה שום מטלטלין אותה ואם לאו אין מטלטלין אותה הכא במאי עסקינן מחמה לצל איתיביה [ה]ושוין שאם קיצב עליו בשר שאסור לטלטלו הכא נמי מחמה לצל והא דתנן [ו]ה[אין סומכין את הקדירה בבקעת וכן בדלת והא בקעת דביום טוב דבר שמלאכתו להיתר הוא אלמא דבר שמלאכתו להיתר בין לצורך גופו בין לצורך מקומו אסור התם [ח] מאי טעמא כיון דבשבת דבר שמלאכתו לאיסור היא גזירה יו"ט אטו שבת וכי תימא שבת גופיה תישתרי דהא דבר שמלאכתו לאיסור לצורך גופו ולצורך מקומו שרי [ו]הני מילי היכא דאיכא תורת כלי עליו היכא דליכא תורת כלי עליו לא [ט]ומי גזרינן והתנן [ז][ה]משילין פירות דרך ארובה ביום טוב [ה]אבל לא בשבת ומי לא גזרינן והתנן[ח] [ט]אין בין יו"ט לשבת אלא אוכל נפש בלבד אמר רב יוסף לא קשיא הא ר' אליעזר הא רבי יהושע [ט]דתניא אותו ואת בנו שנפלו לבור ר' אליעזר אומר מעלה את הראשון על מנת לשוחטו ושוחטו והשני עושה לו פרנסה במקומו בשביל שלא ימות ר' יהושע אומר מעלה את הראשון על מנת לשוחטו ואינו שוחטו ומערים ומעלה את השני רצה זה שוחט רצה זה שוחט [י]ממאי דילמא עד כאן לא קאמר ר' אליעזר התם אלא דאפשר לפרנסה אבל היכא דלא אפשר לפרנסה לא אי נמי עד כאן לא קאמר רבי יהושע התם דאפשר בהערמה אבל היכא דלא אפשר בהערמה לא אלא אמר רב פפא לא קשיא הא בית שמאי הא בית הלל דתנן בית שמאי אומרים

הא ר"א. ההיא דאין בין אע"ג דבפ"ק דמגילה (דף ז:) דייקינן עלה הא לענין מכשירי אוכל נפש זה וזה שוין וקאמר מתני' דלא כרבי יהודה ור"א סבירא ליה כר"י ועדיפא מדרבי יהודה כדאמר ברים מולין (לקמן דף קלז:) איכא למימר דההוא תנא סבר לה כוותיה בחדא דגזרינן י"ט אטו שבת ופליג עליה במכשירין ועוד יש לומר דאין בין בפ"ק דמגילה מיירי במילי דאוריתא ואין בין דהכא הייטו דתנן במשילין (ביצה ד' לז:) דמיירי במילי דשבות ואינו מענין אחד תדע דהכי פריך עלה בפ' משילין דדפריך הכא בשמעתא ולא פריך בפ"ק דמגילה והא דדייק התם הא לענין מכשירין זה וזה שוין לא דייק בפרק משילין: הא

מסורת השי"ם

גמ' ו) כלים פי"ח מ"ד [ושם ליתא להגר מיבות נגר שיש בראשו] ז) [לעיל לז. וש"נ] ג) [גי' הרי"ף והרא"ש אביי] ד) [לעיל קכג.] ה) [שם: וביצה יח.] ו) ביצה לב: ז) ביצה לה: לז. ח) לקמן קלז: ביצה כח. לו: מגילה ז: [תוספתא דמגילה פ"ח] ט) ביצה לז. [תוספתא ביצה פ"ג] י) [ביצה לז. ע"ש] רש"י יא) [לקמן קמו.]

הגהות הב"ח

(א) גמ' התם היינו טעמא כיון דבשבת:
(ב) רש"י ד"ה ומשני התם היינו טעמא:

גליון הש"ם

גמ' ומי גזרינן והתנן משילין. ע"ל דף כג ע"ב תוספות ד"ה גזירה:

הגהות

גמ' דאפשר לפרנסה. נ"ל בפרנסה. וכן בפעם השני: (יעב"ץ)

פניני רש"י

משילין פירות דרך ארובה. ...ודוקא אלובה דכל אלובה מלמעלה למעה היא בתקרת הגג אבל תלון כגון גג שמוקף מחילה ומלון בכותל וצריך להגביהו עד התלון ולהשליכו לא עדמיון... (ביצה לה:)

שנפלו לבור. בי"ט ואין שייהם לאויש לשחיטה ביום אחד: (לעיל קח:)

רבינו חננאל

וכן גלוסטרא. היא משנה בכלים פ' י"א שאסר ר' יהושע לטלטלה בשבת. תוספתא דכלים בתחלת בב"מ קלוסטרא ר' טרפון מטמא וחכמים מטהרין. ברוריה אומר שומטה מפתח זה ותולה בחבירו בשבת. כשנאמרו דברים לפני ר' יהושע אמר יפה אמר ברוריה. והוא בענין הזה בעירובין בסופו. מדוכה זו שאמרנו למעלה אלו כולן כלים הן וקודם התרת כלים נשנו שאסור לטלטלן בשבת.[ב] אבל אחר התרת כלים מותרין הן וחלק רבא על רבי אלעזר ואמר דלמא אחר התרת כלים נשנו ואסורין הן לעולם. ודבריו פשוטין הן:

מתני' כל הכלים הניטלין לצורך ניטלין לצורך ושלא לצורך כו'. פירש רבא משנה זו לצורך דבר שמלאכתו

מסכת כלאים
פרק ד' משנה ט'

הַנּוֹטֵעַ אֶת כַּרְמוֹ עַל שֵׁשׁ עֶשְׂרֵה אַמָּה שֵׁשׁ עֶשְׂרֵה אַמָּה, מֻתָּר לְהָבִיא זֶרַע לְשָׁם. אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, מַעֲשֶׂה בְּצַלְמוֹן, בְּאֶחָד שֶׁנָּטַע אֶת כַּרְמוֹ עַל שֵׁשׁ עֶשְׂרֵה שֵׁשׁ עֶשְׂרֵה אַמָּה, וְהָיָה הוֹפֵךְ שָׁעָר שְׁתֵּי שׁוּרוֹת לְצַד אֶחָד וְזוֹרֵעַ אֶת הַגִּיר, וּבְשָׁנָה אַחֶרֶת הָיָה הוֹפֵךְ אֶת הַשַּׁעַר לְמָקוֹם אַחֵר וְזוֹרֵעַ אֶת הַבּוּר, וּבָא מַעֲשֶׂה לְפְנֵי חֲכָמִים, וְהִתִּירוּ. רַבִּי מֵאִיר וְרַבִּי שִׁמְעוֹן אוֹסְרִים, אַף הַנּוֹטֵעַ אֶת כַּרְמוֹ עַל שְׁמוֹנֶה שְׁמוֹנֶה אַמּוֹת, מֻתָּר:

עין משפט נר מצוה

יח א מיי' פכ"ו מהלכות שבת הלכה ט סמג לאוין קס טוש"ע או"ח סימן שיג סעיף ג:
יט ב ג מיי' פכ"ה שם הלכה ג סמג שם טוש"ע או"ח סימן שח סעיף ד:
כ ד מיי' שם טוש"ע שם סעיף ג:
כא ה מיי' פ"ד מהלכות יו"ט הלכה יא טור שו"ע או"ח סימן תקג סעיף ג:
כב ו מיי' פכ"ה מהל' שבת הלכה ו טוש"ע או"ח סימן שח סעיף ז:
כג ז מיי' פ"ה מהלכות יו"ט הלכה ה טור שו"ע או"ח סימן תקכ סעיף ג:
כד ח טוש"ע או"ח סימן שלח סעיף ז:
כה ט מיי' פ"ל מהלכות יו"ט הלכה ג סמג לאוין עח טוש"ע או"ח סימן תלה סעיף ג:

רבינו חננאל (המשך)

להיתר כגון קערות וכוסות וכדומה להן. שמותר לכתחלה לטלטלן לאכול ולשתות בהן הללו מותרין לטלטלן בין לצורך גופו לאכול בהן בין לצורך מקומו לפנותן כדי לישב במקומן. דבר שמלאכתו לאיסור כגון קורנס של נפחים וכדומה לו לצורך גופו לאכול בהן (מותר) [כגון] לפצוע בו אגוזין מותר. אבל לצורך מקומן אסור. ורבי נחמיה אמר אפילו דבר שמלאכתו להיתר כגון קערות וכדומה להן לצורך גופו לאכול בהן מותר. אבל אחר שיאכל בהן אסור לטלטלן [לצורך] מקומן. ועל זה הקשה ליה אביי לרבה למר אליבא דר' נחמי' הני קערות כלומר שאינו מטלטלן אלא לצורך אכילה בהן אחר שיאכל

אדם היאך מטלטלן ומסלקן מן השולחן. והשיבו לו כבר נתקשה זה לרב ספרא חברין. ופירק מידי דהוה אגרף של רעי שמותר לטלטל לדברי הכל. דתניא בתוספתא גרף של רעי ושל מימי רגלים נוטלן ושופכן וכו'. ובזמן שאמר רבה דברים הללו השיבו רבא לצורך מקומו שלא לצורך קרית ליה. אלא אמר לצורך דבר שמלאכתו להיתר בין לצורך גופו בין לצורך מקומו. שלא לצורך אפילו מחמה לצל. ודבר שמלאכתו לאיסור לצורך גופו ולצורך מקומו אין. מחמה לצל לא. ואתא ר' נחמיה למימר דאפילו דבר שמלאכתו להיתר לצורך גופו ולצורך מקומו אין. מחמה לצל לא. מותיב אביי (לרבה) [לרבא] לדידך דאמרת דבר שמלאכתו לאיסור אפילו לצורך מקומו מטלטל והרי מדוכה שאינה מטלטלת אלא לצורך גופה אם יש בה שום. אבל אין בה שום לצורך מקומה אסור לטלטלו ופירק ליה הכא במאי עסקינן בשצריך לטלטלה להסירה מן החמה שלא תיבקע ולהניחה בצל. וכן שאר השמועה כולה פשוטה היא והלכתא כרבנן וכדמוקים לה רבה. דהכין סוגיא דשמעתא כולה.

ז) דבכרי רבינו כמות שהם אין לנסם הבנה ונראה דע"ל אבל רבה אמר דלאחר התרת כלים וכו'.

אין מוציאין. הוצאה שלא לצורך דלא אישתרי לכתחילה ביו"ט טפי מבשבת אלא אוכל נפש והך דמשילין ב"ה: **טלטול מי שמעת להו.** דמשוי יו"ט לשבת: **טלטול לאו צורך הוצאה.** בתמיה הלכך אי מזזלת בטלטול מזזלת בהוצאה: **להא דרבא.** דאמר צורך מקומו כצורך גופו: **מר.** פוסו"ר: **שלא יגנב.** דומיא דמחמה לגל ואסור בדבר שמלאכתו לאיסור: **שותא.** (ג) מצודה: **לאו למימרא כו'.** למה לי לפרושי בהדיא דליתיב עלה לאו משום למימרא דהאי דשרי לטלטולי משום דצורך גופו הוא: שקילו שותא מקמיה כהנא. דיתוב על מקומה קאמר וצורך מקומה הוא דהוה: **מחמה לצל הוה.** במקום הרע לה היתה ואי לאו דפריש בהדיא ליתיב עלה מאן דחזי סבר דמחמה לגל שרי ולמקומה לא היה צריך לימא שיצא במקומה: **בי סדיותא.** כריס של גבד שקורין פילטר"ל: **בי שמשי.** בחמה: **אמר ליה שרי.** רבא לטעמיה דאמר דבר שמלאכתו להיתר אף מחמה לגל מותר: **אית לי אחריני.** איני צריך לגופו: **דכרבה סבירא לך.** דאמר מחמה לגל אסור והלכה כרבא דאמר דבר שמלאכתו להיתר שרי לגמרי ודבר שמלאכתו לאיסור לצורך גופו ומקומו מותר מחמה לגל ושלא יגנב אסור: **מכבדות.** איסקוד"ל שמכבדיס בהן את השולחן: **של מילתא.** (ג) בגדיס לכבד שולחן שמלאכתו להיתר: **של תמרה.** כעין שלנו לכבד את הבית דאסור משום אשויי גומות דמודה רבי שמעון בפסיק רישיה ולא ימות: **לצורך גופו.** למלאכת היתר: **אלא מחמה לצל בהא לימא רבי אלעזר אף של תמרה.** דבר שמלאכתו לאיסור ליכא מאן דשרי מחמה לגל: **וכן אמר רבי אלעזר.** של מילתא מותר של תמרה אסור מחמה לגל: **מתני'** מעין מלאכה. אוס מלאכה ואפי' איגה מעין הראשונה: לצוק לתוכה מקפה. עבה דומיא דעיסה מעורבת במיס: **גמ'** הואיל ומוכנין על גבי אביהן. כשקדש היום: **מסיקין בכלים.** ביו"ט שהרי ראוין לטלטל ויטלטל ויתנס לתוך האור: **ואין מסיקין בשברי כלים.** דהוו להו מוקצין ולא חזו לטלטול: **עצים בעלמא נינהו.** דהא מתמול להסקה קיימי: **וקתני אין מסיקין.** ולא אמרינן מוכנין היו אגב אביהן אלא אמרינן מוכן ניהו ואסירי: **מר סבר מוכן הוא.** כיון דראוי לאוס מלאכה ומר סבר מוכן הוא דמאתמול לאו להאי מלאכה הוא קאי הלכך מעין מלאכתו בעינן: **הא רבי יהודה.** מסיקין בכלים ואין מסיקין בשברי כלים דאית ליה מוקצה ומוכן הוא אלא אי איתמר הכי איתמר אמר רב יהודה אמר שמואל מחלוקת שנשברו בשבת דמר סבר מוכן הוא ומר סבר נולד הוא אבל מערב שבת דברי הכל מותרין הואיל והוכנו למלאכה מבעוד יום תני חדא מסיקין בכלים ואין מסיקין בשברי כלים ותניא אידך אין מסיקין בכלים ולא בשברי כלים הא רבי יהודה הא רבי שמעון הא רבי נחמיה **הני ליבני דאישתיור מבניינא שרי לטלטולינהו דחזו למיזגא עלייהו שרגינהו ודאי אקצינהו** אמר רב נחמן אמר שמואל חרס קטנה מותר לטלטל בחצר אבל בכרמלית לא ורב נחמן דידיה אמר אפילו בכרמלית אבל ברה"ר לא ורבא אמר אפילו ברה"ר ואזדא רבא לטעמיה דרבא הוה קאזיל בריתקא דמחווא אתווסאי מסאניה טינא אתא שמעיה שקל חספא וקא מכפר ליה רמו ביה רבנן קלא אמר לא מיסתייא דלא גמירי מיגמר נמי מגמרי אילו בחצר הואי מי לא הוה חזיא לכסויי ביה מנא הכא נמי חזיא לדידי אמר רב יהודה אמר שמואל מגופת חבית שנכתתה (ה) מותר לטלטל בשבת תניא נמי הכי מגופה שנכתתה היא ושבריה מותר לטלטלה בשבת ולא יספות ממנה שבר לכסות בה את הכלי ולסמוך בה כרעי המטה ואם זרקה באשפה אסור מתקיף לה רב פפא אלא מעתה זריק ליה לגלימיה ה"ג דאסור אלא אמר רב פפא אם

הא רבי נחמיה. דסבירא ליה דאין כלי ניטול אלא לצורך תשמישו הרגיל בחול כדמפרש בפרק במה מדליקין (לעיל דף ו.) והאי נמי אין רגיל בחול לצרוף אותו: **ורבא** אמר **אפילו ברה"ר.** ובהני דנשברו בע"ש קאמר דאי בנשברו בשבת האמר בפרק נוטל (לקמן דף קמב:) דרבא אית ליה מוקצה וכל שכן נולד אם

לאו למימרא דדבר שמלאכתו לאיסור לצורך גופו אין לצורך מקומו לא הכי אמר להו שקולו שותא מקמי כהנא ואי בעית אימא התם מחמה לצל הוה רב מרי בר רחל הוה ליה ההיא בי סדיותא בשמשא אתא לקמיה דרבא אמר ליה מהו לטלטולינהו אמר ליה שרי אית לי אחרינא חזו לאורחין אית לי נמי לאורחים אמר ליה גלית אדעתיך דכרבה סבירא לך לכולי עלמא שרי לדידך אסיר אמר רבי אבא אמר רבי חייא בר אשי אמר רב מכבדות של מילתא מותר לטלטלן בשבת אבל של תמרה לא רבי אלעזר אומר אף של תמרה במאי עסקינן אילימא לצורך גופו ולצורך מקומו בהא לימא רב של תמרה לא והא רב כרבא סבירא ליה אלא מחמה לצל בהא לימא ר' אלעזר אף של תמרה [ו] לעולם מחמה לצל אימא וכן אמר רבי אלעזר: **מתני'** כל הכלים הניטלין בשבת שבריהן ניטלין עמהן ובלבד שיהו עושין מעין מלאכה שברי עריבה לכסות בהן את פי החבית שברי זכוכית לכסות בהן את פי הפך רבי יהודה אומר בלבד שיהו עושין מעין מלאכתן שברי עריבה לצוק לתוכן מקפה ושל זכוכית לצוק לתוכן שמן: **גמ'** אמר רב יהודה אמר שמואל מחלוקת שנשברו מערב שבת דמר סבר מעין מלאכתן אין מעין מלאכה אחרת לא ומר סבר אפילו מעין מלאכה אחרת אבל נשברו בשבת דברי הכל מותרין הואיל ומוכנין על גבי אביהן מותר מותיב רב זוטראי מסיקין בכלים ואין מסיקין בשברי כלים דנשברו אימת אילימא דנשברו מערב יום טוב עצים בעלמא נינהו אלא לאו ביום טוב וקתני מסיקין בכלים ואין מסיקים בשברי כלים אלא אי איתמר הכי איתמר אמר רב יהודה אמר שמואל מחלוקת שנשברו בשבת דמר סבר מוכן הוא ומר סבר נולד הוא אבל מערב שבת דברי הכל מותרין הואיל והוכנו למלאכה מבעוד יום תני חדא מסיקין בכלים ואין מסיקין בשברי כלים ותניא אידך אין מסיקין לא בכלים ולא בשברי כלים הא רבי יהודה הא רבי שמעון הא רבי נחמיה אמר רב נחמן הני ליבני דאישתיור מבניינא שרי לטלטולינהו דחזו למיזגא עלייהו שרגינהו ודאי אקצינהו אמר רב נחמן אמר שמואל חרס קטנה מותר לטלטל בחצר אבל בכרמלית לא ורב נחמן דידיה אמר אפילו בכרמלית אבל ברה"ר לא ורבא אמר אפילו ברה"ר ואזדא רבא לטעמיה דרבא הוה קאזיל בריתקא דמחווא אתווסאי מסאניה טינא אתא שמעיה שקל חספא וקא מכפר ליה רמו ביה רבנן קלא אמר לא מיסתייא דלא גמירי מיגמר נמי מגמרי אילו בחצר הואי מי לא הוה חזיא לכסויי ביה מנא הכא נמי חזיא לדידי אמר רב יהודה אמר שמואל מגופת חבית שנכתתה (ה) מותר לטלטל בשבת תניא נמי הכי מגופה שנכתתה היא ושבריה מותר לטלטלה בשבת ולא יספות ממנה שבר לכסות בה את הכלי ולסמוך בה כרעי המטה ואם זרקה באשפה אסור מתקיף לה רב פפא אלא מעתה זריק ליה לגלימיה ה"ג דאסור אלא אמר רב פפא אם

ומהשתא לא קיימי לבנין אלא ליצד עליסס ותורת כלי עליסס: **שרגינהו.** אי סדרן זו על זו ודאי אקצינהו לצורך בנין אחר: **בחצר.** דשכיחי בה כלים שהחרס הזה לאוי להם לכיסוי ותורת כלי עליו: **אבל לא בכרמלית.** לפי' בתוס' ד' אמות דלא שכיחי ביה מאני ולא חזי לכסויי: **אפילו בכרמלית.** הואיל ולאו רה"ר הוא שכיחי דאזלי ויתבי התם וחזי לכסות בו רוק: **ורבא אמר אף ברה"ר.** כיון דבתלר כלי הוא בעלמא נמי לא פקע שם כלי מיניה: **בריתקא.** שם רה"ר: **איתווסאי מסאניה טינא.** נתלכלך מנעלו בטיט: **כפר ליה.** מקנאו: **אמר רבא לא מסתייה דלא גמירי.** מה אסור מה מותר: **אלא מיגמר נמי מגמרי.** מלמדין שיבוש שבילס לאחריס: **לדידי.** לקיומ ומע"ג דלא שכיח הרי שם כלי עליו באחר: **שנתכתתה.** החבית: (ד) **מגופה.** של חבית שנתכתתה החבית: **היא.** המגופה: **ושבריה.** של חבית ניטלין בשבת דחזו לכיסוי מנא: **לא יספות.** (ה) יתקן להתיר בליטותיו ועוקליו בשבת דעביד כלי והוי מכה בפטיש: **ואם זרק.** מגופה זו לאשפה בטלה מתורת כלי: זרקיה לגלימיה. בשבת לאשפה ה"ג דאסור לטלטולי:

מבעוד

עין משפט נר מצוה

כו א מיי' פ"ז מהלכות יו"ט הלכה ד סמג לאוין עה טוש"ע או"ח סימן תקיב סעיף ז:

כז ב מיי' פכ"ה מהלכו' שבת הלכה ג סמג לאוין שם טוש"ע או"ח סימן שח סעיף ג:

כח ג מיי' פכ"ו שם הלכה ב סמג שם טוש"ע שם סעיף מט:

כט ד מיי' פכ"ה מהל' שבת הלכה יב סמג שם טוש"ע או"ח סימן שח סעיף ו:

ל ה מיי' פכ"ו שם הלכה ב טוש"ע או"ח סימן שח סעיף יז:

לא ו ז ח מיי' שם הל' ג טוש"ע שם סעיף ז:

פניני רש"י

טלטול גופיה לאו משום הוצאה היא. תמילת הוצאה ע"י טלטול היא וכל מה שנזרו אינו משום הוצאה והאי דלא גזרו על טלטול כלים ואוכלים מפני שלא יוכלו לעמוד בהן לבטל עונג שבת ושמחת יו"ט:

(ביצה לו. ד"ה אטו טלטול)

שותא. מכמורת לדגים או לחיות:

(ב"ק קיז.)

רב נסים גאון

הא ר' יהודה והא ר' שמעון והא ר' נחמיה. דברי ר' יהודה ור"ש בפרק במה מדליקין (דף כט) אמר רב יהודה אמר רב מסיקין בכלים ואין מסיקין בשברי כלים דברי ר' יהודה ור' שמעון מתיר ודברי ר' נחמיה הן שנאמרו כן במשנה ר' נחמיה אומר אין ניטלין אלא לצורך וכמו שתירץ רבא ואמר ואתא ר' נחמיה למימר אפילו דבר שמלאכתו להיתר לצורך גופו ולצורך מקומו אין אבל מחמה לצל לא ובתוספתא (פט"ו) ר' נחמיה אומר אפילו טליתו ואפילו תרווד אין ניטלין אלא לצורך בברייתא שנאמר בה אין מסיקין לא בכלים ולא בשברי כלים הן דברי ר' נחמיה ובמס' יו"ט בפרק המביא כדי יין (דף לג) הזכירו עוד זה הדבר ואמרו תרי תנאי ואליבא דר' נחמיה בלומר קצת התנאים סוברין כי ר' (יהודה) [נחמיה] שאני ליה בין שבות שבת לשבות יום טוב:

רבינו חננאל

וזה שאמר רב שקולו שיתא מקמי כהנא. פי' שיתא שריתא והיא קורה כדמתרגמינן בצל קורתי בטלל שַׁיַּרוֹתִי. וי"א חבילה. וי"א רשת כדכתיב ויפרשו עליו גרים בשחתם נחפש. ושיתא היא שחתא. פי' מכבדת מטאטא שמכבדין הבית בהן. הנהו בי סדוותא. פי' כסתות והוא כגון כרים וכסתות:

מתני' כל הכלים הניטלין בשבת שבריהן ניטלין [עמהן] ובלבד שיהו עושין מעין מלאכה וכו'. ר' יהודה אומר ובלבד שיהו עושין מעין מלאכתן כו'. פי' מקפה. מרק. בא רב יהודה

מסורת הש"ס

גמ' א)ביצה יב. לז. **ב)**[ביצה לז. ע"ש ובפרש"י שם] **ג)** ס"א אטו טלטול לאו צורך הוצאה היא **ד)**[גי' הרי"ף והרא"ש דכאביי] **ה)**[ע"ז כח.] **ו)**מולין יד: **ז)**לעיל כח: כט. לקמן קמג. ביצה לב. **ח)**ביצה שם **ט)**ביצה לא: **י)**[תוספ' פט"ו] **יא)**[ערוך בערך ספת פי' לא יתמוך. פי' אחר לא יתכר]

הגהות הב"ח

(א) גמ' אמר שמואל מגופת חבית שנכתתה היא ושבריה מותר וכו' מגופת חבית שנכתתה:

(ב) רש"י ד"ה שותא מלורה. נ"ב וכן פי' בעל המאור על ההוא שותא דהוו מנלו עלה כי תרי דפ' הגחל ומתכיל דף קיז אבל הכא פי' כמו שריתא דהיינו קורה כמו ההוא שריתא דבי ר' פלת דפ' המוצא תפילין דף קב ע"א:

(ג) ד"ה של מילתא של בגדים הס"ד ואח"כ מ"ה מותר לכבד בהן השלחן:

(ד) ד"ה שנתכתתה החבית (מגופה וכו' החבית) תא"מ וג"ב ס"א אין זה:

(ה) ד"ה לא יספות לא יתקן להסיר:

הגהות הגר"א

[א] גמ' לעולם מחמה לצל. נ"ב גי' הגאונים ורא"ש כר"ש סבילא ליה דדבר שאין מתכוין מותר:

הגהות

גמ' בריתקא. נ"ל בריסתקא:

(יעב"ץ)

מגופה שנכתתה כו'. נ"ב ס"א מגופת חבית שנכתתה כו':

(חכמת מנוח)